

**ОСНОВНОУЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ” СЕЛО БОРОВАН, ОБЛАСТ ВРАЦА,
УЛИЦА „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ” № 2, e-mail: info-602003@edu.mon.bg**

**УТВЪРЖДАВАМ:
НЕЛИ НАЙЧОВА**

Директор на Основно училище „Отец Паисий” село Борован

**МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОДКРЕПА
ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ
В ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ”
С. БОРОВАН, ОБЩ. БОРОВАН, ОБЛ. ВРАЦА
2023 – 2024 УЧЕБНА ГОДИНА**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

След семейството училището е значим фактор във формирането на личността и в изграждането на нови ролеви отношения. Училището поставя пред учениците реални изисквания да взаимодействат, да се трудят, да се съобразяват, да намерят и заемат своето място в колектива и в социалната среда. Училището има своите значими функции да подпомогне порастващото дете да открие и развие своята индивидуалност, да осигури среда, в която ученикът да може да се сравнява, да се конкурира и сътрудничи, за да възпита у себе си онези умения, които ще го направят социално адаптивен и способен да се впише в общността.

Училището като институция изгражда позитивен организационен климат, създава условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

Училището самостоятелно разработва и прилага цялостни политики за подкрепа за личностно развитие на детето и ученика, за изграждане на позитивен организационен климат, за утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност, които се базират на идеите и принципите на приобщаващото образование.

В Основно училище „Отец Паисий“ с.Борован се осигуряван подкрепа за личностно развитие на учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. /съгласно чл. 174, ал. 1,2 от ЗПУО/

Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

На учениците в Основно училище „Отец Паисий“ с.Борован се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Подкрепата за личностно развитие в Основно училище „Отец Паисий“ с.Борован е обща и допълнителна. /съгласно чл. 177, ал. 1 от ЗПУО/

II НОРМАТИВНА УРЕДБА

Съгласно чл. 19 (1) т. 2 от Наредба №12 от 01.09.2016г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, директорът отговаря за спазването и прилагането на държавните образователни стандарти.

В чл. 4 (1) т.3 и т.4 са регламентирани следните функции на учителя:

- Оценяване напредъка на учениците, оказване на необходимата подкрепа и съдействие за пълноценното им интегриране в образователната и социалната среда съобразно специфичните им потребности.
- Сътрудничество и участие в екипи за подкрепа на личностното развитие на учениците съвместно с други педагогически специалности, взаимодействие с други институции и организации.

Контролиране, насърчаване и отчитане участието в образователния процес и своевременно информиране на класния ръководител за допуснати отсъствия и възникнало проблемно поведение с цел набелязване на мерки за преодоляване.

На учениците в Основно училище „Отец Паисий“ с.Борован се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социално среда за развитието им и за включването и участието им в училищната общност.

Подкрепата се предоставя съобразно с индивидуалните потребности на всеки ученик.

За реализиране и координиране на дейностите за подкрепа в съответствие потребностите на учениците, в началото на учебната година директорът формира **КООРДИНИРАЩ ЕКИП** за обща и допълнителна подкрепа в състав:

- Старши учител – координатор на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа;
- Логопед на граждански договор;
- Ресурсен учител - предоставяне на допълнителна подкрепа;;
- Психолог на граждански договор;

Училищни дейности за идентифициране на потребностите на учениците от обща подкрепа

Под ръководството на директора се реализират следните дейности:

1. Родителски срещи за запознаване на родителите с възможностите за оказване на подкрепа.
2. Събрание на родителските активи за запознаване с училищната политика в изпълнение на Наредбата за приобщаващо образование.
3. Провеждане на входяща диагностика за училищна готовност в I клас.
4. Наблюдение на адаптацията на първокласниците, петокласниците и новозаписаните ученици в продължение на 1 месец от класния ръководител.
5. Провеждане на входни равнища по всички учебни предмети от всички учители.
6. Формиране на училищен координационен съвет за противодействие на училищния тормоз и изследване на нивата на училищен тормоз в паралелките от IV до VII клас.
7. Анализ на резултатите от входните равнища във всяко Методическо обединение и планиране на мерки.
8. Провеждане на заседания на ПС за анализ на резултатите от входните равнища и нивото на тормоз в училище .

Класният ръководител

1. Обобщава резултатите от входните равнища на класа.
2. Инициира провеждането на класен съвет при следния дневен ред:

а/ Обсъждане на мерки за подобряване резултатите на учениците чрез

- Допълнителни консултации
- Включване в групи за допълнителна помощ
- Срещи с родителите

б/ Обсъждане на взаимоотношенията в класа и планиране на мерки при необходимост чрез

- Включване в групи по интереси
- Консултации с психолог
- Ежеседмични контакти с родителите
- Предлага изработване на индивидуална програма за подкрепа на учениците със значителни обучителни трудности, в риск от отпадане, с поведенчески проблеми.
- Уведомява родителите и търси тяхното съгласие за реализиране на решенията, предложени от класния съвет.

ДЕЙНОСТИ НА ЕКИПИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Координаторът за реализиране на обща подкрепа / учител по предмет/

- Разработва индивидуални програми за подкрепа съвместно с класния ръководител и екипа, който ще осъществява дейностите.
- Съвместно с класния ръководител формира група за овладяване на социални умения от ученици с поведенчески проблеми.
- Съвместно с класния ръководител провежда социометрични изследвания и консултира дейностите за подобряване на взаимоотношенията в класа.
- Организира и координира с родителите дейностите, насочени към промяна на нагласите им към училището – Училище за родители, родителски инициативи.
- Подпомага реализирането на малки проекти в класове с проблеми във взаимоотношенията/дисциплина.
- Осъществява връзки с институции при необходимост.
- Координира дейностите за осъществяване на приемственост.
- Организира или координира училищните събития, насочени към развитие на училищната общност.

КОНТРОЛ НА РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ОБЩА ПОДКРЕПА

- Контролира изпълнението на планираните мерки чрез урочни проверки, преглед на документацията и беседи с учители.
- Контролира посещаемостта на учениците в групите, консултациите и дейностите за подкрепа.
- При необходимост инициира и подпомага срещи с родители и контакти с институции.
- Участва в дейността на екипите за проследяване на напредъка на учениците и ефективността на мерките.
- Инициира споделяне на добри практики и оказва методическа помощ на учителите.
- При необходимост инициира провеждане на класен съвет или работна среща за обсъждане на проблеми с учениците.
- Уведомява с писмен доклад директора при констатирани нередности по изпълнението на набеязаните дейности.

ОТРАЗЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ОБЩА ПОДКРЕПА В УЧИЛИЩНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Протоколи за класен съвет по конкретен случай

- Дневник за консултации – допълнителни консултации и допълнително обучение
- Дневник на класа – срещи с родители (консултации), допълнителни консултации и обучение с ученика, съгласно индивидуален план за обща подкрепа
- Програма за подкрепа – портфолио на ученика с дидактически материали
- Протоколи от заседания на екипите за обща подкрепа съгласно индивидуален план на ученика за преодоляване на обща подкрепа-ежемесечно.

ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОЗИТИВЕН ОРГАНИЗАЦИОНЕН КЛИМАТ И ПОДХОДЯЩА ПСИХОЛОГИЧЕСКА СРЕДА В УЧИЛИЩЕ

Задължения на директора:

- Инициира актуализация на училищния правилник и запознаване на родителите с училищната политика за превенция на тормоза и правилата за ред и сигурност в училище.
- Инициира съставянето на правила за поведение от всеки клас и план за часа на класа с участието на учениците

Задължения на класния ръководител:

- Изготвя съвместно с учениците правила за поведението им в клас.
- Изготвя съвместно с учениците план за часа на класа.
- Запознава родителите с училищния правилник и правилата за безопасност и сигурност в училище, с механизма за противодействие на училищния тормоз.
- Осъществява системно партньорство с родителите в приемното време, на родителски срещи, в съвместни дейности и инициативи.
- За всеки проблем, който е констатирал или за който е уведомен провежда разговор с ученика, с цел изясняването му и подкрепа за разрешаването му. Документира разговора в дневника на класа
- Информира родителите за проблема и иска съгласието им за прилагане на мерки за подкрепа.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КЛАСНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ ПРИ НАЛАГАНЕ НА САНКЦИЯ

- При допуснати три отсъствия по неуважителни причини или нарушение на задълженията на ученика - обсъжда проблема с ученика и родителите му, и регистрира предприетите мерки в дневника на класа
- Информира и заместник – директора при необходимост от професионална подкрепа .
- Изготвя предложение до директора за откриване на процедура за налагане на санкция и дата за изслушване.
- Уведомява писмено родителите за откритата процедура и за правата им.

Преди налагането на всяка санкция обсъжда с ученика и неговите родители, а при необходимост и с координиращия екип мерки за обща подкрепа, които се прилагат паралелно с налагането на санкцията. Преди налагането на санкция, различна от „забележка”, уведомява писмено отдел „Закрила на детето”.

ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИ В РИСК

Допълнителната подкрепа / работа с ученика по конкретен случай е краткосрочно, осъществява се в сътрудничество със социалните служби и има за цел разрешаване на проблеми в поведението или предотвратяване на отпадането от училище. Проблемното поведение може да бъде:

- Трудности в общуването;
- Изолация и социални проблеми;
- Агресивни прояви и конфликти;
- Психично страдание;

- Липса на напредък в обучението;
- Отсъствия от училище.

Задължения на координатора при работа с ученици, извършващи нарушения, отсъстващи по неважнителни причини или са в риск от отпадане.

- Изготвя съвместно с екипа план за подкрепа след оценка на индивидуалните потребности;
- При необходимост се привличат партньори, медицински специалисти, социални служби;
- Осъществява ежеседмичен контрол на поведението и отсъствията на ученика.
- Осъществява връзка със семейството за подкрепа в дейностите;
- Координира сътрудничество между училището и семейството и /или средата на ученика и проследява ефективността на мерките за подкрепа.
- Дейностите в състава на екипа и продължителността на подкрепата се отразяват в плана за подкрепа.
- Проследява ефективността на мерките на заседание на всеки 2 седмици. Изготвя доклад в края на учебната година.

II. ОБЩАТА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИК В ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ С.БОРОВАН

Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от постъпването на ученика в училището съобразно индивидуалните му потребности.

Общата подкрепа за личностно развитие включва:

- Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- Допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;
- Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
- Кариерно ориентиране на учениците;
- Занимания по интереси;
- Грижа за здравето;
- Поощряване с морални и материални награди;
- Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- Дейности за превенция на обучителните затруднения;

1. Екипната работа между учителите включва

1.1. Обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват децата и учениците – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в класа. /съгласно чл. 179 от ЗПУО/

1.2. Провеждане на регулярни срещи за:

- преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на дете или ученик
- набелязване на конкретни мерки за обща подкрепа само за отделни деца и ученици.

2. Допълнителното обучение по учебни предмети е насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет и/или за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа. Потребностите от допълнителното обучение се определят от учителя по предмета и координатора, а за учениците със специални образователни потребности – от екипа за подкрепа за личностно развитие. Допълнителното обучение може да се провежда както от учител по предмета, така и от друг учител в същата предметна област.

3. Допълнителното консултиране по учебни предмети е достъпно за всички ученици и се предоставя от учителите по предмети ежеседмично в рамките на учебната година. Директорът на училището утвърждава график в началото на учебната година в който се определя приемно време и място на всеки учител, поставя се на видно място в сградата на училището и се публикува на интернет-страницата на училището. Класните ръководители информират родителите за възможностите за допълнително консултиране по учебните предмети. Времето за допълнително консултиране е част от работното време на учителите.

4. Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимнодопълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда /съгласно чл. 180 от ЗПУО/.

4.1. Информирането се отнася до:

- видовете подготовка в училищното образование;
- институциите в системата на предучилищното и училищното образование и реда и условията за прием на ученици;
- динамиката и потребностите на пазара на труда.

4.2. Консултирането е насочено към:

- разкриване на интереси, нагласи и мотивация за избора на образование и професия;
- формиране на умения за планиране на учебното и личното време;
- формиране на умения за планиране на кариерното развитие;
- преодоляване на грешки, свързани с избора на образование и професия от учениците;
- решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможностите за образователна, професионална и личностна реализация.

4.3. Индивидуалната и груповата работа се осъществява за:

- подобряване на мотивацията на учениците за учене и професионална реализация;
- провеждане на интерактивни упражнения по кариерно ориентиране;
- провеждане на дискусии с ученици и родители по теми, свързани с избора на образование, професия и работа;
- провеждане на тренинги с ученици за формиране на умения за вземане на решения и търсене на работа

4.4. Работата по програми за кариерно ориентиране включва дейности с ученици:

- от VII клас – за подготовка за преход към по-висока степен на образование;
- с ученици от отделни целеви групи – застрашени от отпадане от училище, талантиливи ученици, ученици със специални образователни потребности, ученици с противообществени прояви и др.

- за реинтегриране на отпадналите от училище;
- за формиране на нови умения за социално включване и мобилност.

5. Заниманията по интереси включват:

- Дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и за придобиване на умения за лидерство;
- Изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
- Обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 85 от ЗПУО.
- Заниманията по интереси се провеждат чрез различни организационни педагогически форми – клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и други.

6. Грижата за здравето се осигурява чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други. /съгласно чл. 183 от ЗПУО/.

7. Осигуряването на достъп до МТБ включва:

- Достъп на ученици до ИТ кабинети, фитнес зала, физкултурен салаон;
- Осигуряване на условия за организиране и провеждане на самоподготовка на учениците;
- Провеждане на консултации по учебни предмети и индивидуална работа;
- Организиране и провеждане на занимания по интереси;
- Работа с родители.

8. Учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училището.

Директорът на институцията след решение на педагогическия съвет със заповед може да учредява награди за учениците. /съгласно чл. 184, ал. 1 ,4 от ЗПУО/

9. Основно училище „Отец Паисий“ с.Борован осъществява дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.

9.1. Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от училищната общност и включват /съгласно чл. 185 от ЗПУО/:

- изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;
- разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа;
- партньорство с родителите;
- дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност.

9.2. Основно училище „Отец Паисий“ с.Борован определя видовете и съдържанието на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които включват /съгласно чл. 186, ал. 1 от ЗПУО/:

- обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
- използване на посредник при разрешаване на конфликт в училище;
- консултиране на детето или ученика с координатора на екипа за подкрепа на личностното развитие или психолог;
- създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
- насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
- индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество).
- участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището.

10. Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на отделни ученици в дейности като:

- Допълнително обучение по учебни предмети
- Консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;

Дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се предоставят след обсъждане на информацията от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделни деца или ученици, които срещат затруднения в обучението. За целите на обсъждането се използват:

- сведения от педагогически специалисти за силните страни на децата и учениците;
- сведения от педагогически специалисти за наличие на възможни рискови фактори в средата на тези деца или ученици;
- данните от информацията, която придружава тези ученици от предишното учебно заведение в което са се обучавали;

Обсъждането на цялата информация се прави от педагогическите специалисти, които работят с ученика, като за резултатите от обсъждането се уведомява родителят.

Въз основа на обсъждането за отделни ученици се определят дейности от общата подкрепа за личностно развитие за целите на превенцията на обучителните затруднения. Въз основа на обсъждането се определят тези ученици, на които е необходимо да се извърши оценка на индивидуалните им потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Класният ръководител запознават родителя с предприетите конкретни мерки и го информират за резултатите от изпълнението им. В случаите когато ученик получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието му в рамките на три месеца, класният ръководител на ученика, запознават родителя за необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности.

III. ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИК В ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ С.БОРОВАН

Оценката на индивидуалните потребности се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие, утвърден със заповед на директора на Основно училище „Отец Паисий“ с.Борован за конкретен ученик – със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания за всяка учебна година съгласно чл.187 от ЗПУО.

Определеният от директора екип за подкрепа на личностно развитие на ученика, извършва оценка на индивидуалните му потребности съгласно изискванията на Раздел I, Глава трета от Наредбата за приобщаващото образование.

Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището /чл.188 от ЗПУО/.

Екипът за подкрепа за личностно развитие изработва план за подкрепа, изготвен за всеки конкретен ученик съгласно чл. 189, ал.3 от ЗПУО. За конкретни дейности от плана за подкрепа при необходимост могат да бъдат привлечени външни за училището специалисти.

Планът за подкрепа се разработва за ученик /чл. 187, ал. 2 ЗПУО/ съгласно изискванията на чл.82 от Наредбата за приобщаващото образование.

Родителят, представителят на ученика или лицето, което полага грижи за ученика, се запознава с плана за подкрепа на ученика, като му се предоставя копие от него. Родителят е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на ученика.

При наличие на трима и повече ученици в паралелка със специални образователни потребности и/или когато учениците със специални образователни потребности в паралелката са с комплексни потребности вследствие на емоционално-поведенчески проблеми при разстройство от аутистичния спектър или при друго увреждане, нарушение или заболяване, нуждаещи се от допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява помощник на учителя за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в чл.114 от Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. Екипът за подкрепа на личностно развитие извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай /съгласно чл.189, ал.4 от ЗПУО/

Допълнителната подкрепа за личностно развитие според вида си е краткосрочна или дългосрочна.

Краткосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на ученика се предоставя за определено време в процеса на училищното образование, като:

- за ученици със специални образователни потребности обхваща период от минимум една учебна година до максимум края на съответния етап от степенята на образование;
- за ученици в риск обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в училище в сътрудничество с отделите за закрила на детето;
- за ученици с изявени дарби обхваща период от минимум една учебна година.

- за ученици с хронични заболявания обхваща периода, необходим за лечението на детето или ученика. При необходимост срокът ѝ се удължава в зависимост от здравословното състояние на детето или ученика.

Дългосрочна е подкрепата, която обхваща повече от един етап от степента на образование или е за целия период на обучение на ученика в училището.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие на ученици със специални образователни потребности, деца с хронични заболявания, деца в риск включва:

- работа с ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане;

Допълнителната подкрепа за личностно развитие на **ученици с изявени дарби** включва:

- осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изявени дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби;
- осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;
- осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт;
- осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други;
- осигуряване на възможности за включване в програми и проекти;
- провеждане на летни академии, тематични семинари, дискуссионни клубове и други;
- сътрудничество с висши училища, културни институции, Българската академия на науките за подкрепа на даровити деца и ученици;
- отпускане на стипендии за отличен успех или при достигане на призови места на национални и международни олимпиади и състезания.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици с изявени дарби се предоставя случаите на трайни способности и постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, класирани на първите три места на общински, национални и международни изяви с конкурсен характер през предходната година.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие на ученици с изявени дарби се определя от екипа за подкрепа за личностно развитие по предложение на учителя в групата или на учителя, който преподава на ученика по съответния учебен предмет, или на специалист в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и се осъществява съгласно план за подкрепа, в който се определя и броят на часовете за допълнителна индивидуална работа.

Училището осъществява подкрепа за личностно развитие на ученици за успешен преход на между отделните етапи и степени на образование или между институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Преходът между институциите в системата на предучилищното и училищното образование се планира от координаторите за подкрепа на личностно развитие в институциите с участието на родителя. Родителят сътрудничи на екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика. При прехода на ученик от една институция в системата на предучилищното и училищното образование в друга родителят предоставя на координатора в институцията, в която се записва ученикът, актуална информация за състоянието му, включително и съпътстващи документи за здравен и социален статус. При преходите на учениците между институциите в системата на предучилищното и училищното образование - координаторите си предоставят плана за подкрепа и документите на ученика.

IV. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Дейности, свързани с екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти

- Обмяна на информация, опит и добри практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.

➤ Срок: Постоянен
➤ Отг.: Всички учители

- Изготвяне на програми за развитие при наличие на учениците с обучителни трудности

Срок: Септември – Октомври 2023 г.-
Отг.: Всички учители

2. Дейности, свързани с допълнително обучение на учениците

- Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

- Психологическа подкрепа на учениците и развиване на умения за учене.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители

3. Дейности, свързани с кариерно ориентиране на учениците

- Осигуряване на подходящи тестови методики и информационни материали за учениците от VII клас.

Срок: Октомври 2023 г.
Отг.: Класни ръководители

- Умение за писане на CV и мотивационно писмо. Беседа и упражнение с учениците от VII клас.

Срок: Постоянен

4. Дейности, свързани със занимания по интереси.

- Обмяна на информация между учителите, педагогическия съветник и учениците за установяване интересите на учениците

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители

- Създаване на клубове по интереси

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

- Организиране на допълнителни културни, спортни и др. дейности и инициативи от Ученическият съвет.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители
Ученически съвет

- Включване на учениците в извънкласни дейности и мероприятия - тържества, конкурси, състезания, концерти

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

5. Дейности, свързани с грижа за здравето на учениците

- Осигуряване на медицинско лице в училище

Срок: Постоянен
Отг.: Директор

- Осигуряване на сигурна и безопасна материална база.

Срок: Постоянен
Отг.: Директор

- Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и здравословен начин на живот.

Срок: Постоянен
Отг.: Медицинска сестра, класни ръководители

- Провеждане на тематични инструктажи.

Срок: Постоянен
Отг.: Медицинска сестра, класни ръководители

- Включване на учениците в спортни дейности и мероприятия, туризъм.

Срок: Постоянен
Отг.: Учители по ФВС

6. Дейности, свързани с поощряване на учениците с морални и материални награди.

- Съобщаване и похвала за високите постижения на отделни ученици в областта на науката, спорта, изкуството и др., за приноса им към развитието на училищната общност

Срок: Постоянен
Отг.: Директор, всички учители

- Награждаване с грамоти и сертификати за отличен успех, високи постижения и принос към развитието на училището.

Срок: Постоянен
Отг.: Директор, всички учители

- Връчване на похвални писма до родителите на ученици с отличен успех и високи постижения

Срок: Постоянен
Отг.: Директор, класни ръководители

- Материални награди за високи постижения на отделни ученици

Срок: Постоянен
Отг.: Директор

7. Дейности, свързани с превенция на насилието

- Провеждане на регулярни срещи с Ръководството на училището и Педагогическия екип с цел информираност и целенасочена работа за подобряване на психологическия климат в класовете и утвърждаването на атмосфера на доверие и подкрепа.

Срок: Постоянен
Отг.: Ръководство на училището

- Провеждане на индивидуална работа с учениците, станали жертва на тормоз/ насилие и ученици с агресивно поведение от класния ръководител и любим учител.

Срок: Постоянен
Отг.: Класен ръководител, любим учител

- Своевременно прилагане на санкции в случаи на насилие.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители

- Разговори с родителите и осигуряване на своевременна психологическа подкрепа на ученици в риск.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители

- Ангажиране на Ученическия съвет и ученици доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и

подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и обществото: Съвместно участие по проекти; Организиране и провеждане на училищни мероприятия; спортни мероприятия.

Срок: Постоянен
Отг.: Ученически съвет

- Диагностициране на климата в класа и на груповите взаимоотношения. Подпомагане на учениците при решаването на конфликти и създаване на отношения, основани на толерантност, приемане и разбирателство.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители

- Използване на посредник при разрешаване на конфликти в училище.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители

- Включване на родителите към различни съвместни дейности с цел установяването на добър диалог и отношения на доверие между ученици, родители и учители.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители

- Съвместна работа с Дирекция за социално подпомагане, Детска педагогическа стая, РУ - Полиция и други институции.

Срок: Постоянен
Отг.: Ръководство, класни ръководители

8. Дейности, свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение.

- Провеждане на анкета и наблюдение на учениците с цел подобряване на учебната среда.

Срок: Постоянен
Отг.: всички учители

- Създаване на клубове и групови занимания по интереси.

Срок: Постоянен
Отг.: всички учители

- Провеждане на тематични училищни конкурси и мероприятия, осигуряващи възможности за изява на учениците.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

- Създаване на добра практика за зачитане на напредъка и успехите на учениците – награди, грамоти, поздравителни съобщения, похвални писма до родителите.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

- Осигуряване на консултации по отделните предмети

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

- Събиране и предаване на координатора на информация за трудно успяващите ученици от всички степени на образование и изготвяне на план за личностна подкрепа.

Срок: Постоянен
Отг.: Координатор, всички учители

- Обсъждане на възникнали проблеми/конфликти с ученика и класния ръководител с цел изясняване и получаване на подкрепа за разрешаването му.

Срок: Постоянен
Отг.: Класни ръководители

- Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

- Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество).

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

- Включване на ученика в дейности в полза на класа или училището, съобразено с неговите желание и възможности.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, ученически съвет

9. Дейности, свързани с ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения

- Наблюдение и провеждане на тестове с цел ранно разпознаване на обучителни затруднения при учениците.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители

- Определяне със заповед на директор на координатор за организиране и координиране на процеса на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Срок: Септември 2021 година
Отг.: Директор

- Работата по конкретен случай се провежда от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика в училището като се определя водач на случая. Водещият на случая на ученика координира работата на специалистите и развива отношения с ученика, така че тези отношения да стимулират неговото обучение, участието му в дейността на училището и личностното му развитие.

Срок: Постоянен
Отг.: Екип за подкрепа на личностно развитие

- Диагностициране на точните проблемни области на учениците с обучителни затруднения.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители.

- Събиране и предаване на координатора на информация за трудно успяващите ученици от всички степени на образование и изготвяне на план за личностна подкрепа.

Срок: Постоянен
Отг.: Всички учители, координатор

➤ Координаторът предлага на директора да утвърди съставите на екипите за подкрепа за личностно развитие на учениците в случай на необходимост от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Срок: Постоянен
Отг.: Координатор

- Установените екипи осигуряват консултации по предмети, психологическа и социална подкрепа на нуждаещите се ученици.

Срок: Постоянен
Отг.: Екипите за подкрепа на личностно развитие

- Координаторът предлага на директора в случай на необходимост да осигури допълнителни специалисти като организира и координира осигуряването им в зависимост от индивидуалните потребности на ученика от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, център за подкрепа на личностното развитие, включително център за специална образователна подкрепа, специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания и/или от доставчици на социални услуги в общността, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето.

Срок: Постоянен
Отг.: Координатор

- Координаторът координира работата и взаимодействието на всички екипи за подкрепа за личностно развитие.

Срок: Постоянен
Отг.: Координатор

- Координаторът съхранява документите на всеки ученик, за което е формиран и работи екип за подкрепа за личностно развитие.

Срок: Постоянен
Отг.: Координатор

- Координаторът координира предоставянето на методическа подкрепа от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от Държавния логопедичен център, от център за специална образователна подкрепа и съдейства за

провеждането на различни форми на обучение на педагогическите специалисти в училището.

Срок: Постоянен
Отг.: Координатор

- След приключване на втория учебен срок на съответната учебна година координаторът изготвя и предоставя на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в училището. Докладът се предоставя и на началника на съответното регионално управление на образованието.

Срок: Постоянен
Отг.: Координатор

- Училището осъществява подкрепа за преход между отделните етапи и степени на образование на учениците или между институциите в системата на училищното образование.

Срок: Постоянен
Отг.: Координатор